

VILNIAUS UNIVERSITETO
MEDICINOS FAKULTETAS

Visuomenės sveikatos specialisto vaidmuo kuriant sveikesnę aplinką

partnerystės doc. dr. Rita Sketerskienė

Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra

Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos departamentas

Sveikatos saugos skyrius

prof. dr. Genė Šurkienė

Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra

Turinys

- Visuomenės sveikatos specialisto raida istoriniu aspektu
- Visuomenės sveikatos specialisto kompetencijos Europos šalių kontekste
- Visuomenės sveikatos specialisto veikla Lietuvoje kuriant sveikesnę aplinką

Visuomenės sveikatos specialisto raida
istoriniu aspektu

visuomenės sveikata

Programos valstybinis kodas ^	Programos ISCED kodas	Programa ^	Suteikiamos kvalifikacijos	Programos apimtis kreditais	Mokymo kalbos
▼ Studijų krypties grupė: Sveikatos mokslai (8)					
▼ Studijų kryptis: Visuomenės sveikata (8)					
6121GX001	6450915	Visuomenės sveikata		210	lietuvių
6121GX002	6450915	Fizinis aktyvumas ir visuomenės sveikata		180	lietuvių
6121GX010	6450915	Visuomenės sveikata		240	lietuvių
6121GX012	6450915	Visuomenės sveikata		240	lietuvių
6121GX018	6450915	Visuomenės sveikata		180	anglų, lietuvių
6211GX003	7470915	Fizinis aktyvumas ir visuomenės sveikata		120	anglų, lietuvių
6211GX005	7470915	Taikomoji visuomenės sveikata		120	anglų, lietuvių
6211GX012	7470915	Visuomenės sveikata		120	lietuvių

Iš viso yra: 8

Puslapio dydis 20 ▼

Xlsx

- Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas – 1781 m.
- Higienos mokslo pradininkas ir profilaktinės medicinos kūrėjas Lietuvoje – Vienos universiteto profesorius **Johanas Peteris Frankas** (1745-1821 m.)
- 1805 m. į Medicinos fakulteto mokymo planą įtraukiami nauji dalykai – **penktais studijų metais studentai turėjo išklaudyti higienos ir medicinos policijos kursą**

organizuotomis visuomenės pastangomis išvengti ligų, prailginti gyvenimą bei sustiprinti fizinę ir psichinę sveikatą, **rūpinantis aplinkos sauga**, kontroliuojant infekcines ligas, mokant individualios higienos, analizuojant medicinos ir slaugos tarnybas, anksti diagnozuojant bei gydant ligas, plečiant, tobulinant socialines tarnybas, garantuojančias, kad **kiekvieno individo gyvenimo standartai sudarytų jam galimybes palaikyti sveikatą**, taigi, suteiktą teisę į sveikatą ir ilgą gyvenimą“

(1920 m. Jėilio universiteto visuomenės sveikatos profesorius Čarlzas Edvardas Amoris Vinslou (C. E. A. Winslow, 1877–1957)

fakultetas

- 1922 m. įkuriama Higienos katedra

Katedros vedėjas - gydytojas higienistas

Karaffa-Korbut Kazimierz Wacław (1878-1935)

Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto
Sveikatos mokslų instituto
Visuomenės sveikatos katedra

100 metų!

kategorijų raida Vilniaus universitete

- Sanitarijos gydytojas (pradėti rengti 1962 m.)
- Higienos gydytojas
 - Aplinkos higienos gydytojas
 - Darbo higienos gydytojas
 - Gydytojas epidemiologas
 - Mitybos higienos gydytojas
 - Radiacinės higienos gydytojas
 - Vaikų higienos gydytojas
- Visuomenės sveikatos specialistas (pradėti rengti nuo 1994 m.)

Visuomenės sveikatos specialisto
kompetencijos Europos šalių kontekste

ASPHER's European List of Core
Competences for the Public Health
Professional

*Association of Schools of Public Health in the European Region
(ASPHER) 2018*

C. Population Health and Its Material -
Physical, Radiological, Chemical and
Biological – Environmental Determinants

WHO-ASPHER Competency Framework
for the Public Health Workforce in the
European Region

World Health Organization; 2020

The WHO-ASPHER Competency Framework categories are:

Content and context

1. Science and practice
2. Promoting health
3. Law, policies and ethics
4. One Health and health security

Relations and interactions

5. Leadership and systems thinking
6. Collaboration and partnerships
7. Communication, culture and advocacy

Performance and achievement

8. Governance and resource management
9. Professional development and reflective ethical practice
10. Organizational literacy and adaptability

Fig. 2. The 10 sections of the WHO-ASPHER Competency Framework for Public Health in the European Region

Content and context

4. One Health and health security

Human health; health protection; occupational health; food safety; animal health; cross-border health; international health; global risks and threats; preparedness and response; pandemics; environmental health; climate change.

European framework for quality
standards in school health services and
competences for school health
professionals

World Health Organization; 2014

Visuomenės sveikatos specialisto veikla
Lietuvoje kuriant sveikesnę aplinką

Lietuvos nacionalinė sveikatos koncepcija,
patvirtinta Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios
Tarybos 1991 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. I-1939

- Ji turi pakeisti iki šiol vyravusią medicinoje bei sveikatos apsaugoje pasyvią gynybinę strategiją, vertusią medicinos tarnybas kovoti tik su ligų pasekmėmis.
- akcentuojama **sveikatos išsaugojimo, jos stiprinimo bei ligų profilaktikos svarba.**

įstatymas

(priimtas 1994 m., su pakeitimais)

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

Sveikatinimo veikla – asmens sveikatos priežiūra, visuomenės sveikatos priežiūra, papildomoji ir alternatyvioji sveikatos priežiūra, medicinos priemonių rinkos subjektų veikla, farmacinė ir kita veikla, kurios rūšis ir reikalavimus ją vykdančiams subjektams nustato sveikatos apsaugos ministras

Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos
priežiūros įstatymas
(priimtas 2002 m., su pakeitimais)

- **Savivaldybės** vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra
- **Valstybės** vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra

Žmogiškieji ištekliai

- **Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų registras**

2021-01-29 duomenimis buvo **2025**

visuomenės sveikatos priežiūros specialistai,

https://hi.lt/uploads/pdf/padaliniai/VSTC%20IS/VSPSR/VSPSR_ataskaita.pdf

VILNIAUS UNIVERSITETO
MEDICINOS FAKULTETAS

Visuomenės sveikatos specialistas:
ką, kada ir kaip gali/turi atlikti, kad būtų
kuriamą sveikesnę aplinką?

Dėkojame už dėmesį